

Gewelddadige radicalisering en onderwijs

Marleen Van den Mooter - 6 december 2023

Introductie

- Marleen Van den Mooter – Vrij CLB Netwerk
 - Verantwoordelijke kansenbevordering (sinds 2011)
 - Referentiepersoon radicalisering (sinds 2015)
 - Voorheen CLB-medewerker CLB Het Kompas in Mechelen
 - Vrij CLB Netwerk – netwerkorganisatie van alle vrije CLB's, Vlaanderenbreed
 - Ondersteuning bij het vormgeven van de organisatie
 - Ondersteuning van de [opdrachten](#) in het kader van het decreet leerlingenbegeleiding
 - Gesprekspartner met de overheid
-

Referentiepersonen radicalisering/polarisering

- Radicalisering en polarisering werden scherp zichtbaar vanaf 2013 e.v.
- Uitbouw van de werkgroep radicalisering (en polarisering) met referentiepersonen school en CLB
 - uitwisseling ervaringen
 - expertiseopbouw (OCAD – Khalid Benhaddou – Connect - ...)
 - kennis met het brede netwerk
 - netoverstijgend samenwerken onderwijs en CLB
- expertencel, sectoroverstijgend ==) reflectiegroep

Referentiepersonen radicalisering/polarisering

Referentiepersoon radicalisering in Vrij CLB Netwerk

- Vorming ontwikkelen, aanbieden, ... aan de vrije centra
 - Materialen en informatie ter beschikking stellen van de CLB-medewerkers, vaak netoverstijgend ontwikkeld
 - Aanspreekpunt voor centra rond dit thema
 - Ondersteuning bij complexe casuïstiek (op vraag van individuele CLB-medewerkers of CLB-teams)
 - Netoverstijgende samenwerking tussen de CLB-netten.
 - Samenwerking en/of afstemming met referentiepersonen onderwijs
-

Aantal tendensen

- Aantal vragen rond individuele casuïstiek neemt gestaag toe, maar een vermoeden van ernstige dreiging blijft beperkt tot een zeer kleine groep.
- Evolutie doorheen de jaren
 - Islamradicalisering, extreem rechts en extreem links, antivaxers, gender, seksuele opvoeding, klimaat ...
 - Groeiend wantrouwen tegenover politiek, verharding en individualisering + scherper maatschappelijke discours
- Onderscheid tussen vragen over het omgaan met diversiteit in de klassen en vragen rond complexe casussen met een link naar radicalisering

Aantal tendensen

- Wijze waarop polarisering bij jongeren binnenkomt wijzigt: online haatspraak, fake news, sociale mediakanalen, ...
- Wereldwijde conflicten, maatschappelijke discussies komen de klas binnen
 - Onrust rond het conflict Hamas – Israël
 - Verschillende vormen van polarisatie in de samenleving
- Vanuit opgebouwde expertise wordt ondersteuning aangeboden aan de veldmedewerkers = netoverstijgend en/of samenwerking school + CLB, ieder vanuit zijn positie en in zijn specifieke rol

Rol van CLB mbt. radicalisering/polarisering

- **Signaalfunctie:** bezorgdheden formuleren en verwijzen naar PBD, waar nodig
- **Consultatieve leerlingenbegeleiding:** ondersteuning van leerkrachten rond aanpak in de klas, van een of enkele leerlingen, ...
 - materialen aanreiken
 - Samen bekijken wat haalbaar is, hoe omgaan met ...
 - Hamas – Israël; RSV; LGTBQI; verkiezingen
 - Verwijzen naar PBD of de regierol opnemen mbt. inschakelen schoolexterne diensten (Arktos, Connect, Netwerk Islamexperten, ...)

Rol van CLB mbt. radicalisering/polarisering

- **Uitbreiding van zorg** bij individuele leerlingen
 - Samen in beeld brengen van de jongere in zijn context
 - Wat is mogelijk op school? In thuiscontext?
 - Welke elementen zijn over het hoofd gezien?
 - Kan er nog in dialoog gegaan worden? Door wie? Met de leerling? Zijn context?
 - Waar is nog verbinding?

In samenwerking met referentiepersoon radicalisering voor de school!

Rol van CLB mbt. radicalisering/polarisering

- **Uitbreiding van zorg** bij individuele leerlingen
 - Waar is nog verbinding?
 - Welke mogelijkheden zijn er (Netwerk Islamexperten, Connect, Ceapire, ...)
 - Pubergedrag? Zoeken naar identiteit, zwart-witdenken, kwetsbaarheden in beeld?, sterktes, ... Is doorverwijzing naar hulpverlening nodig?
 - Toenemende radicalisering met risico = inschakelen LIVC R
 - Aansluiten bij LIVC R
 - Beeld verruimen
 - Andere actoren
 - Wat is nog mogelijk?

Voorstellen

- De werkgroep radicalisering en polarisering breidt de focus uit, zodat ook hierrond verder expertise opgebouwd wordt!
 - Expertise-opbouw dankzij toelichting door relevante sprekers
 - Afstemming betrokkenen rond aanpak
 - Intervisie
 - Werkgroep versterken vanuit het bredere werkveld
- Reflectiegroep
 - Sectoroverstijgend relevante evoluties opvolgen
 - Innovatieve praktijken verkennen
 - Opdracht = adviserend

Voorstellen

- Onderwijs zet in op het wegwerken van de voedingsbodemp voor radicalisering.
- CLB biedt ondersteuning, preventief, via begeleiding of door het inzetten van de draaischijffunctie.
- Deze inzet veronderstelt een blijvende investering aan mensen en middelen binnen onderwijs op lange termijn.
- Algemeen: de structuren, opgezet vanuit het Vlaams actieplan moeten gecontinueerd en versterkt worden, voornamelijk door de focus te verbreden en door blijvende inzet van mensen en middelen.

Bedankt voor uw aandacht!

marleen.vandenmooter@vrijclbnetwerk.be